

TANER AKÇAM: Yeni Türkiye'nin ders kitapları (II)

Posted on 18/09/2014

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2014-5 ders yılında okullarda okutulmak üzere hazırladığı kitaplarda 1915 üzerine yazılanlara yakında bakmaya devam ediyorum. Geçen yazıda, İlköğretim T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük adlı kitaba bakmıştım. Şimdi Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük kitabına bakalım.

Bu kitap, bir komisyon tarafından yazılmış; doğrudan Milli Eğitim Bakanlığı yayını. Kitapta, 1909 yılında Adana'da 20.000 kişinin ölümü ile sonuçlanan Adana Katliamı, "Adana Ermeni Ayaklanması" olarak tanımlanmış. Dönemin İttihatçı Hükümetinin bile kullanmadığı, İttihatçıların Taşnaklarla birlikte 1909 Ağustos ayında yayınladıkları ortak bildiri ile 'devrime karşı yönelmiş, karşı devrimci bir katliam' olarak kınadıkları bir olaydan söz ediyoruz burada... Yani Yeni Türkiye'nin vizyoncuları 1909 İttihatçılarının bile gerisindeler.

Kitapta, bir sürü aslı astarı olmayan bilgi de var; ilk Ermeni sosyalist örgütü olan Hınçakların, "Ermeni Patriği Zaven Efendi tarafından 1877'de kuruldu(ğu)" bilgisi bu saçmalıklardan birisi. Ne yılı doğru ne Zaven'in kurucu olduğu. Hani nasıl olsa kimse bilmiyor, ne satarsan gider, uydur uydurabildiğin kadar durumu...

1915 ERMENİ OLAYLARI

Kitapta, 1915 Ermeni Olayları başlığı ile soykırım konusuna epey yer ayrılmış. Önce, Ermenilerin savaşta Ruslarla işbirliği yaptığı vb. gibi artık ezberlediğimiz ve içerikten yoksun bazı cümleler tekrar edildikten sonra, 1914-15 yılında Hınçak ve Taşnak örgütlerinin

Anadolu'nun birçok yerinden isyanlar çıkarttığı anlatılıyor. Üstelik bu örgütler, "kendilerine katılmayan Ermenileri bile öldürmekten çekinmemişler"; ve hatta "kurtulmak istiyorsan önce komşunu yok et" diye bir de talimat yayınlamışlar. Bu talimat üzerine Ermeniler "eli silah tutan Türk erkeklerinin cephelerde bulunması ile savunmasız kalan Türk köylerinesaldırarak birçok köyün halkını çoluk çocuk demeden" katletmiş.

Ermenilerin yaptıkları bununla da sınırlı kalmamış, ayrıca "Osmanlı kuvvetlerini arkadan vur(muş), Osmanlı birliklerinin harekâtını engellemiş, ikmal yollarını kesmiş, köprü ve yolları imha etmiş(ler)"; bununla da yetinmemişler, "Rusya'ya casusluk yapmış ve buldukları şehirlerde isyan ederek Rus işgalini de kolaylaştırmışlardır."

Bu satırları okurken bir şeyi de aklınızda tutun; sayıları çok ama çok azaltılmış olmakla birlikte, bugün Türkiye'de yaşayan Ermeniler var!

Ve kendinizi lütfen onların yerine koyun!

Kitaba göre, Çanakkale'de ölüm kalım savaşının verildiği bir sırada, Ermenilerin Ruslarla işbirliğinin engellenmesi için bazı önlemlerin alınması elbette kaçınılmazmış.

Tehcir yasası bu zorunluluğun ürünü olarak ortaya çıkmış ama tehcirin bir başka önemli amacı daha varmış. Ermenilerin hayatlarını korumak ve kurtarmak. Kimden mi? Yine Ermenilerden. Şaka değil, ciddi ciddi yazılan bu: "Bu yasa ile Ruslarla iş birliği yaparak katliama girişen Ermeniler, tehlike oluşturdukları için yaşadıkları illerinden güvenli bir Osmanlı toprağı olan Suriye'ye göç ettirildiler."

Cümlelerin düşüklüğünün kusuruna bakmayacağız. Bu bilgi bir diğer kitapta da tekrar edecek. Osmanlı Hükümeti, Ermenileri Ermeni çetelerinden kurtarmak için Suriye'ye sürme kararı almakla yetinmemiş, sürgün sırasında Ermenilerin güvenliği için her türlü tedbiri de almış.

“Osmanlı Devleti, savaş içinde olmasına rağmen göç ettirilen Ermenilerle ilgili tedbir ve önlemler almıştır. Göç ettirilen Ermenilerin vergileri ertelenmiş, diledikleri eşyalarını almalarına izin verilmiş, yol boyunca saldırılara karşı korumak ve ihtiyaçlarının giderilmesi için memurlar görevlendirilmiş, can ve mal güvenlikleri için karakollar kurulmuştur.”

Kitap tabii ki, Kurtuluş Savaşı'nın diğer cephelerine ilişkin de bir sürü deli saçması bilgi ile dolu ama onlar üzerine yazmayı başkalarına bırakalım! Diğer ders kitabında neler yazılmış ona bakalım!

ORTAÖĞRENİM TARİH KİTABI

Kitap, 10'uncu sınıflar için yazılmış ve Osmanlı yönetimindeki Ermenilerin hayatlarını anlatmakla işe başlıyor. Yapılan tam bir cennet tasviri; detaylarına girmek doğru değil; “bu kadar da olsun artık, boş ver”, deyip geçmekte fayda var. Fakat, kitapta 1877-8 Osmanlı Rus Savaşı'na ilişkin ileri sürülen bir bilgi var ki, değme tarihçiye şapka çıkarttırır. Meğer Ruslara karşı 1877-8 savaşının kaybedilmesinin sebebi de Ermenilermiş; Ermeniler isyan etmişlermiş ve Osmanlı ordusunu arkadan kuşatmışlarmış ve Osmanlılar savaşı bu nedenle kaybetmişler, denen aynen şu:

“Osmanlı Devleti'nde ilk defa, bu savaş sırasında Ruslar tarafından kışkırtılan, Ermeniler de isyan ettiler. Ermeni çeteleri Rus orduları ile birlikte hareket ederek Türk askerinin iki ateş arasında kalmasına neden oldular.” Bu durum karşısında çaresiz kalan Osmanlılar ise ateşkes önerisinde bulunmak zorunda kalmışlar.

Bu bilgi daha önce herhangi bir kitapta tekrar edildi mi yoksa ilk defa burada mı dile getiriliyor bilemiyorum. Ama galiba, Yeni Türkiye'de yeni olan, yalana kuyruk eklemektir, dersem çok hata yapmış olmayacağım.

1894-6 VE 1909 KATLIAMLARI

Kitapta yer alan, Ermenilerin Fransız Devrimi'nden etkilenmedikleri, sadece Ruslar tarafından kışkırtıldıkları, ya da 1877-8 savaşı sırasında Müslümanlara zulüm ettikleri gibi bir sürü deli saçması fikirlerle uğraşmayalım; Abdülhamit döneminde, 1894-96 yılları arasında muhafazakâr tahminle 80.000, en geniş rakamla 300.000 insanın öldürüldüğü Ermenilere yönelik katliamlar hakkında söylenenlere bakalım.

Kitaba göre bu tarihlerde katliam falan olmamış. Hiç Ermeni de öldürülmemiş. Sözkonusu olan sadece Ermenilerin kışkırtılması imiş. Kışkırtılan Ermeniler ayaklanmışlar ve Osmanlı güvenlik kuvvetlerini ve Müslümanları katletmişler. İsyanlar, her yere yayılmış ve hatta Ermeniler "isyana katılmayan Ermenileri dahi" öldürmüşler.

1909 Adana katliamı hakkında verilen bilgi de farklı değil: "Ermeniler 1909'da Adana ve Dört Yol'da Müslümanlara saldırarak katliamlar başlattılar." İsyanın elebaşısı ise, "Ermeni piskoposu Museg" imiş ve "Osmanlı Devleti'nin isyanı bastırması üzerine Mısır'a kaçmış". Bu söylenenleri bilgi kategorisinden bile saymak mümkün değil. Yazılanlar, kitap yazarlarının ideolojik körlüğü ile değil, "ne söylersen söyle, yer bu millet, salla gitsin" şımarıklığı ile açıklanabilir. İstedikini yaz, yeter ki Ermeni'ye karşı olsun, yazarların düsturu bu. Nitekim bu şımarıklık olmasa idi, Osmanlı Arşivi'nin Adana katliamına ilişkin çıkarttığı iki ciltlik kitaba bakabilirler; ortada iddia ettikleri Ermeni ayaklanmasının söz konusu olmadığını öğrenebilirlerdi.

1915 KONUSU

1915 konusuna gelince yazılanlar daha da tuhaflaşıyor. Tehcirin nedeni şöyle izah ediliyor; Sarıkamış yenilgisinden "sonra harekete geçen Ruslar; Van, Muş, Bitlis, Erzincan ve Trabzon'u işgal ettiler. Bu bölgedeki Ermeniler de Ruslarla birlikte hareket ederek işgal

ettikleri yerlerde katliam yaptılar. Bugün Ermenilerin dünya kamuoyuna duyurmaya çalıştıkları 1915 olayları bu esnada yaşandı.”

Yapılan da şu olmuş; Taşnak ve Hınçak örgütleri hem Ruslarla işbirliği yapıyorlarmış hem de katliamlar yapıyorlarmış, “Osmanlı Devleti (de) Ermenilerin Ruslarla iş birliğini önlemek ve katliamlarını durdurmak için Ermeni terör... cemiyetlerini” kapatmış. Ve Ermenileri “geçici olarak” Suriye’ye göç ettirtmiş.

Kitaba göre, Ruslar tarafından silahlandırılan Ermeniler, “Türk köylerine baskınlar yaparak katliama giriş(miş)”ve isyanlar çıkartmışlar. İsyancılar nedeniyle göçe mecbur olan Müslümanlara saldırmışlar ve katliamlar yapmışlar. Osmanlı Hükümeti de bir karşı tedbir olarak, 24 Nisan 1915’te “Ermeni komite merkezlerinin kapatılması, belgelerine el konulması ve komite elebaşlarının tutuklanması” için bir genelge yayınlamış. Soykırım diye anılan bu genelge ve buna bağlı olarak yapılan 2345 kişilik tutuklama imiş.

Fakat bu önlemler yeterli olmayınca tehcir kanunu çıkartılmış. Ve “bu kanunla, bölgedeki Ermenilerden sadece isyan hareketine karışanlar savaş bölgesinden alınıp ülkenin güvenli bölgelerine göç ve yerleşime tabi” tutulmuşlar. Aynı bölgelerde, yaşayan “Süryani, Keldani, Musevi ve Rum”gibi topluluklara ise hiç dokunulmamış. Kitap yazarları keşfettikleri bu büyük hakikati, “bunların göçe tabi tutulmamaları sadece isyana katılan Ermenilerin göç ettirilmesi dikkat çekicidir”, cümlesi ile hatırlatmaktan gurur duyuyor gibidirler.

Söyleyecek söz bulamadığımı itiraf etmek zorundayım. 1990’lı yıllar aklıma geldi. O yıllarda bu tür deli saçması iddialar çok moda idi. Gündüz Aktan, Şükrü Elekdağ ve Yusuf Halaçoğlu gibileri bu yalanları bilgi diye yayarlardı. Ben de kendilerine, Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nin yayınladığı belgeleri okumalarını salık verirdim. Bu belgelerde sadece Edirne, Kütahya, Bolu, Kastamonu gibi Anadolu’nun her yerinden Ermenilerin sürüldüğünü anlatılmıyordu. Ayrıca, vali ve kaymakamlar yazdıkları cevabi tellerde, bölgelerinde hiç Ermeni kalmadığını da bildiriyorlardı.

Bu iddiaların açıktan yalan olduğu anlaşıldıktan sonra bu tür saçmalıkları tekrar eden kalmamıştı. Ama anlaşılan Yeni Trkiyeci kurucuları, vizyoncularını eski yalanlar üstüne kurmaya karar vermişler. Kitaba yakından bakmaya devam edeceğim!

Kaynak: [TARAF](#)